
O LEKSIKU NOVOOTKRIVENIH FRAGMENTATA RIJEČKOGA HRVATSKOGLAGOLJSKOGA HOMILIJARA *FgCap VlaThem* IZ 13. STOLJEĆA

ANICA VLAŠIĆ-ANIĆ

ABOUT THE VOCABULARY OF NEWLY DISCOVERED FRAGMENTS *RIJEČKOGA HRVATSKO-GLAGOLJSKOGA HOMILIJARA FgCap VlaThem* FROM THE 13TH CENTURY

The author publishes the results of the first research of the *FgCap VlaThem* lexis (2 fragments of parchment that she discovered in the Capuchin Library in Rijeka 2007). It is a two-leaf parchment of Croatian Glagolitic homiliary from the 13th century.

Keywords: *FgCap VlaThem* lexis, newly discovered Glagolitic parchments, Glagolitic fragments from the 13th century, Croatian Glagolitic homiliary, Capuchin Library in Rijeka

1 UVOD

Otkriće dvaju glagoljskih pergamentnih fragmenata iz 13. st. na unutrašnjim stranicama koricâ tiskane knjige pod sign. *Lett. R Fila VII Np. 124* koje smo imenovali kao *FgCap VlaThem* (Vlašić-Anić 2007) – jedan je od izravnih rezultata našega prvog interdisciplinarnog terenskog istraživanja glagoljice u 400-godišnjoj knjižnici riječkoga Kapucinskoga samostana Gospe Lurdske (Benčić 1998). Provedeno je od 21. VIII. do 2. IX. 2007. godine, zahvaljujući našoj uspješnoj suradnji, kao znanstvenice Staroslavenskoga instituta u Zagrebu, s gvardijanima varaždinskoga i riječkoga kapucinskoga samostana M. Kemivešom i A. Pervanom te provincijalom Hrvatske kapucinske provincije sv. Leopolda Bogdana Mandića I. Petanjakom. Rezultiralo je nizom dragocjenih novootkrivenih pergamentnih i knjižnih rijetkosti, inspirativnim za još intenzivniji nastavak naših istraživanja u kapucinskim samostanima: i ranijih u Varaždinu i Karlobagu (Vlašić-Anić 2004; 2014), i svih idućih (Vlašić-Anić

2013, 2018). Brojna nova otkrića sabirana su u tri zbirke rijetkosti *FgCapVla* (*Fragmenta Cappuccinorum Vlašić*): *Varaždinsku, Karlobašku i Riječku*. Široj kulturnoj i znanstvenoj javnosti prezentirali smo ih objavljenim znanstvenim radovima (Vlašić-Anić 2011; Vlašić-Anić – Tepert 2014) te autorskim i koautorskim izložbama (Vlašić-Anić 2015, 2019), od kojih su na riječkoj (Vlašić-Anić 2010) percipirani kao „izlošci koji graniče sa senzacijom“ (Grce 2010).

Samo u Rijeci otkrili smo: 11 pergamentih fragmenata i oko 30 ostrižaka hrvatskoglagoljskih liturgijskih kodeksa 13.–15. st. na 16 tiskanih knjiga iz 16.–18. st.; oko 30 latinskih i 2 hebrejsko-aramejska fragmenta na pergameni iz 13. st.; te više latinskih, grčkih i hebrejskih pergamentnih ostrižaka na još 66 tiskanih izdanja knjiga iz 15.–18. st. Dosada je istraženo 5 riječkih pergamentnih fragmenata iz 13. i 14. st., otkrivenih na/u istoj knjizi *Decretales D. Gregorii papæ IX.* tiskanoj u Rimu 1582. g.: 3 hrvatskoglagoljska (Mihaljević – Vlašić-Anić 2010) i 2 *Hebrejsko-aramejska fragmenta Knjige Izlaska* (Vlašić-Anić – Tepert 2010; Tepert 2011).

Knjigu na kojoj smo otkrili *FgCap VlaThem* tiskao je u Veneciji 1542. g. talijanski izdavač europskoga ugleda, aktivan od 1539. do 1572., Girolamo Scotto – pod naslovom: „THEMISTII PERIPATETICI LVCIDISSIMI PARAPHRASIS IN ARISTOTELIS POSTERIORA, & PHYSICA, In Libros item de ANIMA, MEMORIA ET REMINISCENTIA, SOMNO ET VIGILIA, INSOMNIIS, & DIVINATIONE PER SOMNVM. *Hermolao Barbaro Patricio Veneto Interprete.* ADDITIS LVCVBRATIONIBVS, QVÆ THEMISTII OBSCVRIORA QVÆDAM LOCA apertiffima reddunt. Additoque; INDICE, Necnon contradictionibus ac solutionibus MARCI ANTONII ZIMARRÆ in dictis eiusdem THE MISTII, Quæ omnia a studiosis desiderantur. *Venetijs, Apud Hieronymum Scotum. 1542.*“ (Vlašić-Anić 2007: 14). Njezino virtualno fototipsko izdanje dostupno je na internetskim stranicama *Les Bibliothèques Virtuelles Humanistes* Centre d'Études Supérieures de la Renaissance Tours (BVH-Themistius).

Zahvaljujući restauratorsko-konzervatorskom odvajanju pergamena od knjižnih korica koje smo pokrenuli s riječkim kapucinskim samostanom, Hrvatskim državnim arhivom u Zagrebu, Konzervatorskim odjelom u Rijeci, Odjelom za kulturu Grada Rijeke i Ministarstvom kulture Republike Hrvatske – *Riječka zbirka FgCapVla* obogaćena je s još 4 hrvatskoglagoljske

rijetkosti: 2 lista pergamene *FgCap VlaThem* i 2 zrcalna otiska na papiru knjižnog uveza, stoljećima nevidljivih, 'lica' njihovih 1ab-recto i 2cd-verso stranica (Slike 1–4).

2 OPIS *FgCap VlaThem*

Već prva paleografsko-filološka istraživanja *FgCap VlaThem* pokazala su da je riječ o 2 lista istoga kodeksa: razrezanoga dvolista hrvatskoglagoljskoga homilijara staroga tipa iz prijelaznoga, formativnog razdoblja hrvatske uglate glagoljice s početka do sredine 13. st. Na homilijar staroga tipa upućuju, baš kao i u *Ljubljanskom homilijaru (Lab)* iz 13. st., „samo incipiti responzorija (rêšpona) koji prate svaku homiliju, ali bez incipita popratnog versa (berša)“ (Pantelić 1993: 62).

Ovi listovi fine pergamene, napose s obzirom na njihovu starinu, veoma su dobro očuvani. Mjestimice su nečitljivi zbog izlizanosti i mehaničkih oštećenja zbog izrezivanja u format za uvez knjižnih korica: nedostaju im gornja i lijeva margina, kao i dio lijeve strane stupaca A i C, a 1. listu gotovo polovica donje margine. Dimenzije su 1. lista: širina 25,2 cm; visina 30,8 cm; te dio donje margine 2 cm. Širina je 2. lista 26,3 cm, visina 33 cm, a donja margina 4,2 cm. Tekst je ispisan dvostupačno, u 29 redaka u svakom stupcu visine oko 30 cm, širine 11–11,5 cm te međusobnim razmakom koji varira od 7 mm do 1 cm. Visina je slova u retku 3mm, a velikih početnih u rasponu od 5 do 11 mm.

Svi su krupni inicijali (čija protežnost varira od 2 do 4,5 retka) i početna slova rubricirani: pisani crnilom, a rubovi su im konturirani potezima crvenom bojom kojom je i kod manjih izvedeno udvostručenje vertikalnih linija. Četiri krupna inicijala **V** visine oko 3cm (**V**: 1b15, 1c25, 2c26 i 2d26) – baš kao i u *Kukuljevićevu fragmentu misala (Kuk)* iz XIII. stoljeća – u identičnoj su maniri estetskog oblikovanja „geometrijski ornamentirani s motivom meandra i okvira oko stabla“ (Štefanić 1969: 57). Njihova nesumnjiva sličnost, zamjetna i u oblikovanju inicijala **P** (**P**: 1c8) u usporedbi s inicijalom **P** u *Kuk*, upućuje na mogućnost da ih je u oba spomenika oblikovala ruka istog iluminatora.

Pismo je uglata hrvatska glagoljica *prijelaznoga ili formativnog perioda*, kada uz naglašenu težnju k uspostavljanju dvolinijskoga sustava, slova još uvijek 'više' na gornjoj crti, a veličina je slovnih polja nerijetko neujednačena. Arhaičnost nekih njegovih paleografskih osobitosti upućuje na tipološku srodnost s pismima reprezentativnih glagoljskih spomenika 13. st. *Kuk 3* i *Lab*. Riječ je o nizu paleografskih markacija, bitnih za datiranje *FgCap VlaThem* u razdoblje od početka do sredine 13. st. Uz „ostatak mekog nazala • (jęsъ Ѧċ = JĚ, ję) kojemu se posljednji trag može naći u *Bečkim listićima* i na *Baščanskoj ploči* u pojednostavljenom obliku“ (Štefanić 1969: 12) zabilježen u primjeru sę (ѦѦċ) 1c21 – ističemo i *supostojanje*:

1. obiju varijanti *ključa*, starog znaka za *poluglas*, stari *jor* (Ѧ i Ѧ) zabilježen 32 puta na kraju te 6 puta u sredini riječi – s objema varijantama *štipića*, novoga hrvatskog znaka za poluglas (kratkim u obliku sitnog latinskog *T* (I) u visini gornje linije retka i dugim (Ѧ), spuštenim u redak) – kao i sa *zamjenikom poluglasa* vrlo starog postanja (*jerok*), odnosno *apostrofofom* u obliku ulijevo zaobljene kvake upisane pri vrhu slova (');
2. desetičnoga *Ĥ* (Ѧ) u glasovnoj ulozi kao samostalnog, velikog početnog slova: 4 puta kao veznika *Ĥ* 1d23, 2a3, 2a8 i 2d7, jednom u vezniku *Ĥbo* 1d26 i glagolu *Ĥmat'* 1a5 te 3 puta u ligaturi sa slovom *ž* (Ѧ) u zamjenici *Ĥže* / *qui* 1b10, 1c19 i 2c7 – sa slovom *I* (I), čiju gornju i donju očicu u brojnim primjerima povezuje zajednička dijagonalna crta⁽¹⁾ što vidno podsjeća na ćirilsko slovo *И*: kako u oblicima s dva izrazito trokusta oka (povezana na način 'zatvorenoga' latiničnoga X) rubriciranih velikih slova u naslovima, tako ponekad i u samome tekstu – te sa slovom *I* (I) hrvatskoglagoljske uglate stilizacije;
3. staroga granatog slova *m* (Ѧ) – 13 puta u hrvatskoj uglatoj stilizaciji svih četiriju, proporcionalno skladno *razgranatih* oka u crveno rubriciranim ligaturama *m* (Ѧ) + *l* (I) u riječi *OM(I)LIĖ* u stupcima 1a–1c, 2a–2b i 2d – s novim uglatim, slivenim hrvatskim oblikom granatoga *m* (Ѧ) u karakterističnim grafemima hrvatske uglate glagoljice i u kasnijim stoljećima, ligaturama: *m* (Ѧ) + *l* (I) u riječima

1 „Paleografska prekretnica“ u oblikovanju ovoga slova tijekom XII. stoljeća (Fučić 1982: 11).

om(i)l(iê 1a18, m(i)l(o)stivago 2c19–20 i m(i)l(o)stiû 2c20 te m (𐌆𐌆𐌆) + ž (𐌆) u vezniku imže 1c18 1d4 – te s prevladavajućim u hrvatskim spomenicima latinskim uncijalnim M koje zajedno sa štapićem ⁽³⁾ postaje jedna od najkarakterističnijih prinova hrvatske glagoljice;

4. starijih varijanti slova Č (𐌆) i Ê (𐌆) s nelomljenom crtom na desnom boku, u inicijalima (Če 1d7 i Êže 2d9) te u naslovima *RE^s(PONb) 1a9, E(VAN)Ĵ(ELI)Ê 1a12, ČTENIE 1a11* – s mlađima s lomljenim desnim bokom (𐌆 i 𐌆) u samom tekstu;
5. dvouglatog (odsječenog) slova c (𐌆) – s oblicima oštrog c s karakterističnim nagibom (𐌆);
6. obiju varijanti slova v (𐌆) – starije, s poluoblom spojnicom i kolebanjem u postizanju stupnja proporcionalnosti u veličini njegovih očica – te mlađe, dugoljasto četvrtasta oblika.

3 SADRŽAJ *FgCap VlaThem*

Sadržajni je kontinuitet dokaz da je doista riječ o razrezanome dvolistu. Tekstovi misnih perikopa i homilija na prvome listu od *Bijele subote* do III. nedjelje nakon Uskrsa – kontinuirano se nastavljaju na drugome, od IV. nedjelje nakon Uskrsa do blagdana Uzašašća Kristova. Dvolist fine pergamene najvjerojatnije je prvotno bio razrezan po sredini, a potom nejednako obrezan. Možemo pretpostaviti da je bio oblikovan za omot nekoj knjizi i prije nego li je nalijepljen na unutrašnje strane obiju korica ovoga izdanja. Sudeći prema (iako različitoj) veličini obaju listova, njihov je folio-format mogao biti oko 30 cm × 35 cm, a dimenzije cijeloga dvolista – 60 cm × 70 cm. Sadržaj obaju fragmenata obuhvaća:

I. TRI HOMILIJE SVETOGA GRGURA PAPE (Gregorius 2016):

- HOM. 22/2 za Bijelu subotu *Stvoreny dġgotou stuženy štumka b(o)ž(e) stvenu lûb(a)vъ · ka sniemo v(a)šeī lûbvī · ot čt(enī)ê e(vъn)ĵ(e)lska-go cêm' · gl(agol)ati ispravleniemy vzbrati* (BrPt 122a/7–15) na misnu perikopu Iv 20, 1 – od 1a2–10: [aće ubo] elikože podoba[û] nes'ti ne mogu ... v brêmenê;

- HOM. 26/1 za Bijelu nedjelju, I. nedjelju nakon Uskrsa na Iv 20,19 — od 1a19–1b12: OM(I)L(I)Ê B(LA)Ž(E)NA[GO] gr̃gura papaža ... *P'ɤv[i] č]'e(niê) sego ev(a)nĳ(e)lsk(a)go · upros̃ um̃ p[ɤhaet]ɤ;*
- HOM. 14/1 za II. nedjelju nakon Uskrsa na Iv 10,11–12 — od 1b19–1c21: OM(I)L(I)Ê B(LA)ž(e)n(a)go gr̃gora p[ap]aža *Slišaste bratie milêi[ša · o' eva]n[ĳ(e)lɤ]sk(a)go čt(e)niê učenje na[še sl]iśaste pagubu našu;*

II. TRI HOMILIJE SVETOGA BEDE PREZBITERA (Beda 2016):

- HOM. II, 5 za III. nedjelju nakon Uskrsa na Iv 16,16 — od 1c28–2a10: OM(I)L(I)Ê Č['e(nie)] · Na s(veta)go bēdi · pr[o]z[v(i)]tera ... *S[ĳe sl(o)vesa sp(a)s(i)t(e)la] n[(a)šego g(ospod̃)]nê b[ra]tie milêiša [veseliem̃ i] sr̃(ɤd̃)c · uslišaniem' · p(°)dêeti p(°)[do]baem̃ · čest im̃že vni°m̃ pri[st]upati;*
- HOM. II, 7 za V. nedjelju nakon Uskrsa na Iv 16, 23 — od 2b24–2c23: OM(I)L(I)Ê ɤst[n]ago bēdi prozvitera · [mo]žet̃ vzm̃titi nemočnie slišateli i kako v gl(a)vê čteniê sego ev(a)nĳ(e)lskago učenikom' sp(a)sitel̃ obeča reki · Am(e)ñ · am(e)ñ;
- HOM. II, 8 za VI. nedjelju nakon Uskrsa na Lc 11, 5 — od 2d3–22: OM(I)L(I)Ê · Č'ʔ(ENI)Ê TOGOŽD[Ê] G(ospod̃)ɤ toli sp(a)s(i)tel̃ naš k n(e)b(e)s(ɤs)k(a)g[o c(êsa)rs]tviê radostem' priti žel[êûê]e istovih̃ radost[i] u sebe pro[sit]i ni učit̃ · Î datie prosečem' na[m̃ d]oteč̃ se obeča;

III. HOMILIJU HAYMONA HALBERSTATENSISA „H II, 11“ (Barré 1962: 338), odnosno LXXXVII (Haymo 2016) za IV. nedjelju nakon Uskrsa (*Dominica quarta post Pascha*) na Iv 16, 5 — od 2a15–2b19: OM(I)L(I)Ê · čteniê togožde · Često is[po]četka svojego · propovêdaniê g(ospod̃)ɤ [uč(e)]n(i)k(o)m' svojim̃ · meždû soboû lûbi[ti se] êv[la]še velmi;

IV. MISNE PERIKOPE: Iv 20, 19 (1a11–18), Iv 10, 11–12 (1b13–19), Iv 16, 16 (1c23–28), Iv 16,5 (2a11–14), Iv 16, 23 (2b20–24), Lc 11, 5–13 (2c24–2d/3), te Mc 16, 14–20 (2d24–28).

Tekstove homilija sv. Grgura pape i sv. Bede Prezbitera mogli smo usporediti s onima koji su sačuvani u hrvatskoglagoljskim brevijarima iz 14.

i 15. st.: BrVO, BrPt, BrVat₅, BrBar, BrN₂, BrPm, BrN₂, BrVb₁. Homilija Haymona Halberstatensis sadržajna je novost: identificirali smo je usporedivši hrvatskoglagoljski tekst s latinskim izvornikom (Haymo 2016).

4 LEKSIK RIJEČKOG HRVATSKOGLAGOLJSKOG HOMILIJARA *FgCap VlaThem*

4.1 ASPEKT BROJČANE POTVRĐENOSTI

U 8 stupaca teksta sačuvane su 1182 riječi – 541 na listu 1A i 641 na listu 2A – odnosno 472 leksema, od kojih se 139 ne nalazi među 2425 uvrštenih u *Popis riječi potvrđenih u najstarijim hrvatskoglagoljskim fragmentima* (Mihaljević 2018: 145–173). Citirani je *Popis* dio, za naš rad višesmisleno nezaobilazne, sinteze Milana Mihaljevića *Jezik najstarijih hrvatskoglagoljskih rukopisa* u kojoj je utvrđen i kao cjelina istraživan leksički sastav, dotada pojedinačno opisanih, 25 hrvatskoglagoljskih fragmenata iz 12. i 13. st. (dalje: *Corp25*) te uspoređen »sa starocrkvenoslavenskim leksikom kako bi se utvrdilo u kojoj je mjeri (taj) leksik promijenjen i obnovljen« (Mihaljević 2018: 111). S obzirom na to – već samo ovih 139 leksema *FgCap VlaThem* predstavlja nemalo leksičko blago. To su: ·B· (num. ord. ·2·), *bitelnê, brême, večši, vzmütiti, vznesenie, vidêti se, vmalo, vmalê, vprašati, vskrъsenie, vskrъsnuti, vsprosiť, ·G·* (num. ord. ·4·), *godъ, gospodъni, Grъgurъ, Grêgorъ, ·D·* (num. ord. ·5·), *daleko, dalečъnъ, datie, diviti, divnêiši, dobri, dovlêti, domovitъ, dondeže, dostoinъ, doteći, dohoditi se, drêvъnъ, dêlanie, dêênîê, eže, elikože, elikokratže, estъstvъnъ, živêti, žitelъ pro <prêmo>žit[(e)lъ], zaklopiti, zapovêdati, zgromažditi, zaêmtъ, îže, izvъnъ, izvъnъnъ, îmati, imati, inъdê, inii, is, isprosiť, istovъ, istostъ, isusovъ, istlъkovanie, kako, kratъ, luče, lûbiti se, lûbъvъ, lûbi, male, meždû, milêišii, mnogorazličъnъ, mъnšii, mêriti, namêriti, napisanie, našъ, nebesъskъ, nemočъ, nepričinitelnê, ni (part.), obladatai, oblastêlъ, obъêti se, oteći, otplačenie, otpučati, otstupati, otêti (abscedere), otъêti se (auferre), papažъ, pače (conj.), pitênie, pogoždъ, podobati se, podъdanъ, podêêti, pozdê, pokopati, polunoći, poslêdъ, poslêdъnъ, poustiti, poêti, prazdъnъ, priležnê, prilipati, prislužitî, pristoêti, pristupati, priti, prihoditi, propovêdêkovati, prosmotriti, proçii,*

*pročae, prěstupati, pr̃vi, p̃hati, pr̃bivatelnê, rêdъkъ, sila, skrъbъ, sliša-
telъ, sotoninъ, stroi, sдобiti se, slišati se, sprêdъreči, stužati, sučii, sъmrъtъ,
sъpasitelъnъ, tainstvo (mysterium), tainstvo (sacramentum), trikratъ, te-
lesnê, udobъ, uprositi, uprosъ, uprosъ, urazumêti, uslišanie, uslišavati se,
utežanie, hotênie, često, človêčъski, čtêti, učinê.*

Glagol ZGROMAŽDATI (*Čest o[nêh'] vistinu i nam' · iže po mucê [i po]
vskrs(e)ni g(ospdъ)ni k vêrê prihodi[mъ] · učinê zgromaždaet' 1d17*) nije po-
tvrđen ni u Građi za Rječnik crkvenoslavenskoga jezika hrvatske redakcije,
gdje je zabilježena jednokratnica *sgromaditi / conglobare*,⁽²⁾ niti u Slovníku,
gdje su potvrđeni primjeri *sъgramaditi, sъgromaditi / congregare*.

Leksički sastav 472 leksema *Riječkog hrvatskoglagoljskog homilijara* profiliran je potvrdama: 137 imenica, od kojih 10 vlastitih imena muškoga roda i 127 općih imenica (51 muškoga roda, 36 ženskoga roda i 40 srednjega roda); 131 glagola, 43 pridjeva, 52 priloga, 36 zamjenica, 8 brojeva, 22 prijedloga, 36 veznika, 1 uzvik i 6 čestica. Baš kao i u *Corp25* i kanonskim spomenicima, imenice i glagoli čine više od polovice leksika, dok je imenica, obrnuto od kanonskih spomenika, nešto više od glagola.⁽³⁾ Nezaobilazna orijentacija u kategoriziranju graničnih slučajeva polifunkcionalnih verbalnih potencijala priloga i/li prijedloga, prijedloga i/li veznika, čestica i/li veznika za nas je bio latinski izvornik.

4.2 IMENICE

Svih 10 potvrđenih vlastitih imena muškoga su roda: BÊDA / BEDA: *Na s(veta)-
go bêdi pr[o]z[v(i)]tera 1c; čъst[n]ago bêdi prozvitera 2b; GRĚGURĚ / GRA-
EGORUS: gr̃gura papaža 1a; GRĚGORĚ / GRAEGORUS: gr̃gora p[ap]aža 1b;
IVANĚ / IOANNES: IV(A)NA 1a, 1c, 2a–2b; ISUSĚ / JESUS: i(su)sъ 1a, 2d; IŮDÊI
/ IUDAEUS: o' iŭdêi 2a; LUKA / LUCAS: LUKI 2c; MARKO: MARKA 2d; PAVLB /
PAULUS: ap(osto)lb pavlb 2c; HRĚSTĚ / CHRISTUS: h(r̃st)ъ 2b; h(r̃st)a 2c.*

2 Usp. *I sabrali se b(ê)hu s(i)n(o)ve ben'êmini na abuera i zgromaeni b(ê)hu v' ed/inъ zastupъ* BrVat5 157d s jedinom paralelom *sъv'kupleni (sъvъkupiti)* BrVO 319b.

3 Usp. Mihaljević 2018: 111.

Od općih imenica muškoga roda zabilježen je 51 primjer: ANĴELB / ANGE-LUS: *Anĵ(e)lb g(ospod)b n' 1a; anĵ(e)lb sotoninb 2c; APOSTOLB / APUSTOLB / APOSTOLUS: Ot ap(osto)lb 2b; ap(osto)lb pavlb 2c; BERŠB / VERSUS: B(eršb) 2d; BOGB: kb b(og)u 2a; VEČERB: večerb 2a; večeru bivšu 2d; VÊKB: v' vêki 1b; VÊNBČB: Na vênci 2c; GODB / HORA: do g[odê] 1d–2a; GOSPODB / DO-MINUS: G(ospod)b 2d; GOSPODB / DOMINUS: ot g(ospod)a 1d; g(ospod)b 2a–2b; g(ospod)a 2c–2d; GROBB / SEPULCRUM: v grobê 2a; DARB / DO-NUM: ot d[ara] 1b; DRUGB / AMICUS: druga 2c; družeb 2c; DĀNB / DIES: v d(b)nê 1a, 2a; DĀNB / DIES: d(b)ne 1d; v(b) tretī d(b)nê 2a; EVANĴELISTB / EVANGELISTA: ev'[(a)nĵ(e)]l(i)stê 2a; ŽITELB: <prêmo>žit[(e)lb] 1b; ZA-ÊMB: v zaem' 2c; KONČB / FINIS: do kon[ca] 2a; KRIŽB / CRUX: s križa 2a; MIRB / PAX: mirê 1a; MIRB / MUNDUS: ot mira 2a; v mirê 2a–2b; NA-RODB / TURBA: narodb 2d; OBLASTELB / ARBITER: oblastelb 1a; OBRAZB / FORMA: obr[jazb] 1b; OTČB / PATER: k' o(tb)cu 1c; kb o(tb)cu 1d, 2a; ot o(tb)ca 2b, 2c; o(tb)cb 2c; PAPAŽB / PAPA: papaža 1a; p[ap]aža 1b; PASTIRB / PASTOR: pastirê 1b (3x), 1c; POLB: na pol 2d; PONEĐÊLI: V PON(E)ĐÊLI 2c; POČETKB / INITIO: is [po]četka 2a; PROZVITERB / PRESBYTER: Na s(veta)go bêdi pr[o]z[v(i)]tera 1c; prozvitera 2b; REDB / SERIES: redb 1d; RÊŠPONB / RESPONSORIUM: RÊŠ(PONb) 1a–2d; SLIŠATELB / AUDITOR: slišateli 2b; SPASITELB / REDEMPTOR: sp(a)s(i)telb 2d; SPASITELB / SAL-VATOR: sp(a)sitelb 2b; sp(a)sitela 2c; SPASB / JESUS: sp(a)sê 1c, 2a; SPASB / JESUS: sp(a)sê 1b, 2a–2c; SPASB / DOMINUS: sp[(a)sa] 2d; STRAHB / METUS: za strah' 1a; STROI / RATIO: stroemb 1a; [st]r[o]i 1a; UDB / ARTI-CULUS: udom' 2a; UMĀB / ANIMA: umê 1a; UPROŠB / QUAESTIO: uprošê 1a; UPROŠB / QUAESTIO: uprošê 2c; UTORI: [Vb] UTORI 2d; UČENIKB / DISCIPULUS: uč(e)n(i)k(o)mê 1c; UČENIKB / DISCIPULUS: uč(e)n(i)ci 1a; k' uč(e)nik(o)m' 1a; uč(e)n(i)k(o)m' 1b; učeníkom' 2a–2d; učénici 2b; ot učé-nika 2b; uč(e)n(i)k(o)mê 2b–2c; HLÊBB / PANIS: tri hlêbi 2c; ČINB / MOTIO: čina 2c; ČLOVÊKB / HOMO: čl(o)vêki 2a; č(lovê)kb 2a.*

Opće imenice ženskoga roda na trećem su mjestu po brojnosti – s 36 potvrđenih primjera: BRATIÊ / FRATRES: bratie 1a–1d; bratiê 2d; VÊRA / FIDES: [vê]ra 1a; vêru 1b; k vêrê 1d; GLAVA / CAPUT: v gl(a)vê 2b; GODI-NA / HORA: godi[na] 2a; DVĀRB / FORES: dvarem' 1a; DVĀRB / IANUA:

dv[rmi] 1a; *dv*₆rmi 1b; *dv*₆[r₆] 2d; DOBROTA / BONITAS: *do*[broti] 1b; DUŠA: *d(u)*šu 1b–1c; *d(u)*ša 1c; DĚVA / VIRGO: *d(ê)*vi 1b; ISTOSTĚ / CERTITUDO: *istost'* 1a; KRĚVĚ / SANGUIS: *k(ĕ)r(ĕ)v'* 1c; *kr'vi* 2b; LŮBĚVĚ / DILECTIO: [lŭ]b(a)v' 2a; *lŭbĕvĕ* 2b; LŮBI / AFFECTUS: *lŭbve* 2a; MILOSTĚ / GRATIA: *m(i)l(o)stiŭ* 2c; MUKA / PASSIO: *po mucê* 1d; *mucê* 2a; MĚZDA / MERCES: *mĕzdi* 1a; NEDĚLĚ: *N(E)D(ĚL)E* 1b; *N(E)DE[LE]* 1c; *N(E)D(ĚLE)* 2b; NEMOČĚ / INFIRMITAS: *nem[oči]* 1a; NOGA / PES: *nogi* 2b; NOČĚ / NOX: [v t]u nočĕ 1d; *n[oči]* 1d; *nočĕ* 2a; *V tuže nočĕ* 2b; OVČA / OVIS: *za ovce* 1b–1c; *ovcam'* 1c; *za težde ov'ce* 1c; OMILIE / HOMILIA / OMELIA: *OM(I)LIÊ* 1a, 1c; *OM(I)L(I)Ê* 1–1c, 2a–2d; *om(i)l(i)ê* 2d; PAGUBA / PERICULUM: *pagubu* 1b; PASKA / PASCHA: *PO PASCÊ* 1a, 1c; *PO P(A)SCÊ* 2a–2b; PIČA: [v p]içu 1c; PLĚTĚ / CARNIS: *v plĕti* 1d; POMOCĚ / AUXILIUM: *protivu pomoči* 2c; RADOSTĚ / GAUDIUM: *k r[ado]sti* 1d; *k radostem'* 2d; *radost[i]* 2d; RĚČĚ / RES: *rĕčem'* 1b; SILA / VIS: *s[ili]* 1a; SEMRĚTĚ / MORS: *se[mr]t'* 1c; *po semrĕti* 1d; SKRĚBĚ / TRISTITIA: *po sk<rĕ>bi* 1d; SOBOTA / SABBATUM: *vĕ edinu sobot'* 1a; STRANA / REGIA: *v str[a-nu]* 2a; TRĚBA: *trĕbĕ budet'* 1c; ČESTĚ / INTENTIO: *Čest / intentione* 1d; ČESTĚ / PARS: *Čest* 1d.

Općih imenica srednjega roda potvrđeno je 40: BOŽBSTVO / DIVINITAS: *o b(o)ž(ĕ)stvĕ* 2b; BRĚME / PONDUS: *b[rĕm]e* 1a; *v brĕmenĕ* 1a; VESELIE / LAETA: [ve]selie 1d; VZNESENIE / ASCENSIO: *v'zneseniem'* 1d; *o v'zneseni* 2b; *PRĚD VZNESENIEM'* 2c–2d; VRĚME / TEMPUS: *V(ĕ o)n(o) vr(ê)me* 1a–1c, 2c–2d; *vrĕme* 1d; *vr'me* 2a; VSKRĚSENIE / RESURRECTIO: *po v'skr(ĕ)seni* 1a; *po vs[kr(ĕ)]seni* 1b; *vskrs[enie]mĕ* 1d; *o vskrseni* 2b; DATIE / DATIO: *datie* 2d; DOBRODĚĚNIE / BENEFICIUM: *dobro dĕĕniĕ* 2c; DĚLANIE / OPERATIO: *dĕlanie* 1a; [o'] *dĕlan[i]ĕ* 1b; DĚĚNIE / OPUS: *dĕĕniĕ* 1b; EVANĚELIE / EVANGELIUM: *E(VAN)Ĵ(ELI)Ê* 1a–1b, 2a–2d; ZNAMENIE / ARGUMENTUM: *v zname-nih'* 2a; IME / NOMEN: *vĕ ime* 2b–2c; IMĚNIE / SUBSTANTIA: *o' imĕniĕ* 1c; *imĕniĕ* 1c; ISTLBKOVANIE / EXPERIMENTUM: *istlbkovanie* 1a; MORE: [mo]ra 2d; MUČENIE / PASSIO: *mučeni[ê]* 1d; NAPISANIE / EXPLANATIO: *napisaniem'* 2c; NASTOĚNIE / PRAESENTIO: *pro nastoĕnie* 2a; OTPLAČENIE / RETRIBUTIO: *v' o'plačeni* 1a; PITĚNIE / ALIMENTUM: [p]itĕniĕm' 1c; PROPOVĚDANIE / PRAEDICATIO: *propovĕdaniĕ* 2a; SLOVO / SERMO: *PR(O) SL(O)VO* 1a, 1c, 2a, 2c;

sl(o)v(ê)si 2b; *PR(O) SL(O)V(O)* 2b; *PRO SL(O)VO* 2d; *SLOVO* / *VERBUM*: *slovesa* 2d; *slovesi* 2d; *SPAENIE* / *SALUS*: *kъ sp(a)seniû* 2c; *sp(a)seniê* 2c; *SRĀDB-CE* / *COR*: *sr(ъdb)c* 1d; *sr(db)c(e)mъ* 2d; *TAINSTVO* / *MYSTERIUM*: *tainstvo* 2b; *TAINSTVO* / *SACRAMENTUM*: *tainstv[o]m'* 1c; *TÊLO* / *CARNIS*: *t[e]lese* 1c; *TÊLO* / *CORPUS*: *têlo* 1a, 1c; *têla* 2b; *USLIŠANIE* / *AUDITIO*: *uslišaniem'* 1d; *USTA*: *O' ust'* 1a; *UTEŽANIE* / *MERITUM*: *utežaniê* 1a; *UČENIE* / *ERUDITIO*: *učenie* 1b; *UČENIE* / *DISCIPULATUS*: *učeni[e]* 1d; *HOTÊNIE* / *INTENTIO*: *hotênie* 1a; *CÊSARSTVIE* / *REGNUM*: *[c(êsa)rъs]tviê* 2d; *[cesarъ]stviê* 2d; *CÊSARSTVO* / *REGNUM*: *o c(êsa)rs[tv]ê* 2a; *c(êsa)rstvo* 2d; *ČRÊVO* / *UTERUS*: *črêvom'* 1b; *ČTENIE* / *LECTIO*: *Č^TENIE* 1a; *ČT(ENI)E* 1b, 2b-2d; *[o^t] čt(e)niê* 1b; *Č^TE(NIE)* 1c, 2a; *čteniê* 1d, 2a-2b; *č(tenie)* 2b; *Č^t(enie)* 2c; *Č^t(ENI)Ê* 2d; *ČT(E)N[IE]* 2d.

4.3 ZAMJENICE

U Riječkom hrvatskoglagoľjskom homilijaru zabilježen je 61 oblik sveukupno 36 zamjenica: *AZъ* / *EGO*: *azъ, me, mi, kъ mnê*; *VI* / *VOS*: *vam', vamъ, o^t vasъ*; *VъSъ* / *OMNIS* – *VSI* / *OMNES*: *vsî* 2b; *VъSъ* / *TOTUS*: *[vъ]sъ*; *VSE* / *TOTUM*: *vsêmb* 2d; *I* / *ILLE*: *uzrêti i utegu* 2a; *I* / *IS* – *E* / *EI*: *[vz] lûbi e* 2a; *ÎŽE* / *QUI*: *Îže* (2x) 1b, 1c; *IŽE* / *QUI* – *ÊŽE* / *QUA*: *v nûže* (2x) 1d, 2b; *IŽE* / *CUI(US)* – *ÊŽE* / *CUI(A)*: *eiže* 1a; *IŽE* / *ILLE*: *k nemu* 2c, *[prê]d nim* 2d; *IŽE* / *ILLI*: *o^t niħъ* 2a, *iže* 1d; *IŽE* / *IS*: *[o^t] ... ego dêlan[i]ê* 1b; *ego* 1c-1d; *emu* 1d, 2a, 2c; *mučeni[ê eg]o* 1d; *IŽE* / *EI*: *posrêdê ih'* 1a; *IŽE* / *QUI*: *iže* (2x) 1b, 1d, *imže* 1d; *ÊŽE* / *QUA*: *eûže* 1c; *êže* 1d; *EŽE* / *QUOD*: *Eže* 1a, 1c, 1d; *IŽE* / *QUI*: *onêm' sdoibit se iže* 1d; *k t[êmb] veče pristoit' iže* 1d; *sie t'kmo... iže* 2c; *ÊŽE* / *QUAE*: *ovce eže* 1c; *EŽE* / *QUAE*: *dêênîê êže* 1b; *têħъ êže* 2c; *Êže nam' slovesa* 2d; *ihže prosi[mъ]* 2d; *KTO* / *QUIS*: *kto o^t vasъ* 2c; *MI* / *NOS*: *mi* 1b; *nam'* 1c-1d, 2c-2d; *ni* (2x) 2d; *na[mъ]* 2d; *[na]m'* 2d; *MOI* / *MEUS* – *MOE* / *MEUM* 2b; *MOI* / *MEI* 2b; *NAŠъ* / *NOSTER* 1a; *NAŠъ* / *NOSTER*: *našъ* 2d; *[n]ašego* 2d; *NAŠA* / *NOSTRA*: *našu* 1b-1c; *[v p]içu našu* 1c; *izvъnna naša* 1c; *NAŠE* / *NOSTRUM*: *učenie na[še]* 1b; *našego sp(a)seniê* 2c; *NIKTOŽE* / *NEMO* 2a; *ONъ* / *ILLE*: *v d(ъ)nъ onъ* 1a; *ONъ* / *ILLE*: *emu* 2c7; *k nemu* / *ad illum* 2c28; *emu* / *illi* 2c28; *na onъ pol [mo]ra* 2d; *[prê]d nim* 2d3; *ONO* / *ILLUD*: *V(ъ o)n(o) vr(ê)me* 1a-1b, 2b-2c; *greduč[e vъse on]o vrême* 1d; *[vъ o]no vr'me* 2a; *ONI* / *ILLI*: *onêm' e* 1d; *Čest o[nêh']* 1d; *o^t niħъ* 2a; *oni* 2c; *ONъ* /

IS – ONI / EI: posrêdê ih' 1a; SAMb / IPSE: sam' ap(osto)lb pavlb 2c; SAMOE / IPSUM: samoe 1a; SVOI / SUUS – SVOÊ / SUA: svoe 1a; s[vo]û 1b; svo[û] 1b–1c; svoee 2b; SVOE / SUUM: po vs[kr]seni svoem̃ 1b; svoe 1c; svoego (2x) 1c, 2a; o svoem̃ toli <i> o o(t̃)či b(o)ž(t̃)stvê 2b; o vskrseni svoem' 2b; o v'zneseni svoem̃ 2b; SVOI / SUI: svoim' 1b, 2a–2b; svoim̃ 2a, 2c–2d; svoe 2a; SVOE / SUAE: za ovce svoe (4x) 1b–1c; SEBE; SE / SUI: meždû soboû 2a–2b; se velmi pros[mot]riti 2b; o' sebe 2c; u sebe 2d; SEBE SAMOE / SEMETIPSE: dêniê êže o' sebe samêh̃ 1b; Sb / HIC: o' mira sego 2a; sego čina 2c; SE / HOC: V sem' 2b; Se sliša 2b; SIE / HOC: [č]'e(niê) sego 1a; o' sego [m̃]nšago 1c; čtenîê sego 1d, 2b; sie ... g(lago)la 1d; V sem' 2b; Se sliša 2b; [d]oteč̃ se obeča 2d; SIÊ / HAEC: S[iê sl(o)vesa] 1d; k sim' 1d; [z]a sę 1c; SIE / ILLUD: Sie k t[êmb̃] 1d; SI / ILLI: sie t'kmo... iže 2c; Sb / QUI – SIE / QUOD: divimo est̃ sie 1b; SbžDE SAM / IDEM IPSE: sbžde sam' 2a; Tb / IDEM – TA / EADEM: toe n[oči] 1d; Tb / ILLE – TA / ILLA: ta [vê]ra 1a; [v t]u noč̃ 1d; Tb / ILLE – TI / ILLI: k t[êmb̃] 1d; Tb / IS – TO / ID: to togo radi 2c; to udob̃ 2c; Togo radi 2c; Tb / IS – TI / EI: têh̃ êže 2c; TbžDE / IDEM – TOžDE: čtenîê togožde 2a; Č'(ENI)Ê TOGOŽD[Ê] 2d; čt(e)n[iê] togožde 2d; TAžDE / EADEM: tožde do[broti obr]az̃ 1b; TIžDE / EIDEM: mnogi [iz t̃ždê]h̃ ih̃že 2c; TEžDE / EAEDEM: za težde ov'ce 1c; Tb ŽE / IDEMQUE – TA ŽE / EADEMQUE: V tu že noč̃ 2b; ČE / QUID: Če est̃ 1; ČbTO / QUID: Č[to] vistinu 1b; česo vsprosite (2x) 2b; česo položi[tî] 2d2.

S obzirom da zamjenice „t̃žde, tažde, tožde ... nisu jako česte ni u fragmentima“ (Mihaljević 2018: 41–42) te da „DIELS (1932: 205) navodi da se zamjenice t̃že, ta že, to že uopće ne pojavljuju u najstarijim starocrkvenoslavenskim tekstovima, a ni u onim mlađima nisu jako česte, osim u adverbijaliziranim oblicima po tom̃že i t̃em̃že“ (op. cit., 42) – ističemo značaj potvrđenih primjera njihovih oblika u *FgCap VlaThem*.

4.4 PRIDJEVI

Pridjevi su zastupljeni sa 73 potvrđena oblika 43 leksema. U poziciji ispred imenice – veoma rijetkoj u *Corp25* (Mihaljević 2018: 41) – zabilježeno je 29 leksema 39 puta, te još 5 leksema 6 puta ispred glagola: BLAŽENb / BEATUS: B(LA)Ž(E)NA[GO] gr̃gura papaža 1a; B(LA)ž(e)n(a)go gr̃gura

p[ap]aža 1b; BOŽII / DIVINUS: *b(o)žie délanie* 1a; VIŠNI / SUPERNUS: *[v]išni oblasteľ naša* 1a; VÊČNŤ / PERPETUUS: *kъ věčnomu sp(a)se-niû* 2c; DALEČNŤ / LONGINQUUS: *v daleč[nu]û str[anu]* 2a; DOBRI / BONUS: *dobri pastirъ* 1b, *dobri pas[tirъ]* 1b; DOBRŤ / BONUS: *ize ... dobrъ est' 1b; dobro dêêniê* 2c; DOSTOINŤ / DIGNUS: *ize ... dostoini biše* 1d26; *da dostoi[ni b]ili bihom'* 2d; DRĚVNŤ / ANTIQUUS: *drěvnimъ na-pisaniemъ* 2c; EVANĚELŤSKŤ / EVANGELICUS: *[o' eva]n[j(e)lъ]sk(a)go čt(e)niê* 1b; ESTŤSTVNŤNŤ: *lûbo pače est'stvnîhъ prosim'* 2c; ZEMLŤSKŤ / TERRENUS: *o' z(e)ml[(b)s]k(a)go imêniê* 1c; *z(e)ml(b)skago imêniê* 1c; IZVNŤNŤNŤ / EXTERIOR: *izvnna naša ...namêriti* 1c; INII / ALIUS: *[o'] inogo ego délan[i]ê* 1b; ISTOVŤ: *istoviъ radost[i]* 2d; MILOSTIVŤ / MISERICORS: *ot m(i)l(o)stivago o(tb)ca* 2c; MNOGORAZLIČNŤ / MULTIPLEX: *mnogo različnimi sl(o)v(ê)si* 2b; MNOGŤ / MULTUS: *v mnozêhъ znamenih'* 2a; *mnogi [iz tъždê]hъ* 2c; MUDRŤ: *O' ust' mudra* 1a; NE-BESŤSKŤ / COELESTIS: *k n(e)b(e)s(b)s]k(a)g[o c(êsa)rs]tviê radostem'* 2d; NEMOČNŤ / INFIRMUS: *nemočnie slišateli* 2b; OTŤČŤ: *o o(tb)čî b(o)ž(b)stvê* 2b; POSLĚDNŤ / POSTREMUS: *k poslê[d]nemu* 1c; PRAZDNŤ / OTIOSUS: *ne prazdnam' [i pri]zivaûcemъ prosečem' · ičučem' · [te] kučem' Daemo obrêtimo otvorim[o b]iti svêstuet se* 2d; PRŤVNŤ / PRIMUS: *O' prъvago ubo sego* 1c; RĚDNŤ / PAUCUS: *rêdki ...[pone]su* 1a; RĚSŤNŤ / VERUS: *têlo g(ospodb)ne [rêсно]e bê* 1a; SVETŤ / SANCTUS: *[S(VETA)]GO E(VAN)Ĵ(ELI)Ê* 1a; *S(VE)T(A)GO E(VAN)Ĵ(ELI)Ê* 1b; *S[(VE)T(A)GO]E(VAN)Ĵ(ELI)Ê* 1c, 2d; *Na s(veta)go bêdi pr[o]z[v(i)]tera* 1c; *S(VETA)GO E(VAN)Ĵ(ELI)Ê* 2a, 2b-2c; SUČII: *[bliz]bъ sučemъ mucê udom'* 2a; TRE-TI / TERTIUS: *v(b) tretî d(b)nъ* 2a; TĚLESŤNŤ / CORPORALIS: *pro tê-[l]esnoe nastoênie* 2a; ČLOVĚČŤSKI / HUMANUS: *č(lovêčb)ski [st]r[o]i* 1a; ČŤSTŤNŤ / SANCTUS: *čbст[n]ago bêdi prozvitera* 2b.

U postpoziciji je zabilježeno 17 pridjeva 29 puta: BOŽII / DIVINUS: *o c(êsa)-rs[tv]ê [b(o)]žb[i]* 2a; VELIKŤ, VEČŠI / MAGNUS, MAIOR: *eže večše est'* 1c; GOSPODNŤ / DOMINICUS: *St'(rahъ) g(ospodb)ni* 2c; GOSPODNŤ / DOMINICUS: *têlo g(ospodb)ne* 1a; *Anj(e)lъ g(ospodb)nъ* 1a; *[po] vskr(b)s(e)ni g(ospdb)ni* 1d; *PRĚD VZNESENIEM' G(OSPODB)NIM'* 2c-2d; DIVNŤNŤ, DIVNĚIŠI / MIRABILIS, MIRABILIOR: *rêčem' divnim'* 1b; *dêêniê ... stvorena divnêiša*

1b; DOBRI / BONUS: *pastirъ do[b]r[i]* 1b; *pastirъ dobri* 1b, *pastirъ dobri* 1c; DOMOVITЬ: *č(lovê)kъ domovitъ / doctus paterfamilias* 2a; EVANĜELЬSKЬ / EVANGELICUS: *[č]ʼe(niê) ev(a)nġ(e)lsk(a)go* 1a; *čteniê ev(a)nġ(e)lsk[ago]* 1d; ISUSOVЬ: *uč(e)n(i)ci is(uso)vi* 1a; IŮDÊISKЬ: *za strahʼ iû[dêi]ski* 1a; MILЬ, MILÊIŠII / CARUS, CARISSIMUS: *bratie milêiša* 1a, 1d; *bratiê milêiša* 2d; *bratie milêi[ša]* 1b; MRЪTVЬ / MORTUUS: *[vsk]rʼs bo iz mrъtvihъ* 2a; MЬNŠII / MINIMUS: *Oʼ ... sego [mъ]nšago* 1c; NEBESKЬ / COELESTIS: *c(êsa)rstvo n(e)-b(e)skoe* 2d; *dvъ[rъ c(êsa)r]stviê n(e)b(e)sk(a)go* 2d; ПОДОБЬНЬ / SIMILIS: *ne tьkmo namʼ podobni* 2c; ПОДЪDАНЬ / SUBJECTUS: *[s(e)bê podъ]dani[e]* 2b; SOTONINЬ: *anġ(e)lъ sotoninъ* 2c; HRЪSTOVЬ: *въ ime h(ъrъsto)vo* 2c.

U objema pozicijama potvrđeni su pridjevi *božii*, *dobri* i *evanġelьskъ*.

4.5 BROJEVI

Od 8 brojeva potvrđena su 3 glavna: EDINЬ / UNUS: *edinъ* 1a; *въ edinû sobotʼ* 1a; DVA / DUO: *dva* 1a i TRI / TRES: *tri hlêbi* 2c (primjer nezabilježen u *Corp25*) – te 5 rednih: PRЪVЬ, PRЪVI / PRIMUS: *Pʼъv[i č]ʼe(niê) sego ev(a)nġ(e)lsk(a)go uprosъ* 1a; *Oʼ prъvago* 1c; DRUGЬ, DRUGII, ·B· = ·2· / ·DUO·, *numeri nota ·II· (numerus ordinalis SECUNDUS): N(E)D(ÊL)E ·B· PO PASCÊ* 1b; TRETĪ / TERTIUS: *v(ъ) tretĭ d(ъ)nъ* 2a; ČETVRЪTI, ·G· = ·4· / ·QUATTUOR·, *numeri nota ·IV· (numerus ordinalis QUARTUS): [N(E)D(ÊL)E] ·G· PO P(A)SCÊ* 2a i PETĪ, ·D· = ·5· / ·QUINQUE·, *numeri nota ·V· (numerus ordinalis QUINTUS): N(E)D(ÊL)E ·D· PO P(A)SCÊ* 2b.

4.6 GLAGOLI

U *Riječkom homilijaru FgCap VlaThem* zabilježeni su oblici 131 glagola. Oprimjereni su potvrdama infinitiva, supina, prezenta, aorista, imperfekta, imperativa, perfekta, pluskvamperfekta, kondicionala i futura te aktivnih i pasivnih participa prezenta i preterita: BIVATI / FIERI, ESSE: *bivaetъ* 2c; *bivaemʼ* 2c; *neslišimi bivaemʼ* 2c; BITI / ESSE: *bêhu* 1a; *bê* 1a, 1d, 2a; *estʼ* 1a–1d; *estъ* 1b; *esmъ* 1b; *[bi]hom* 1b; *bi* 1c, 2c; *budetʼ* 1c; *bihomʼ* 1d; *estъ* 1d, 2c–2d; *biše* 1d, 2b; *b(i)ʼi* 1d, 2a; *bêše* 2a–2b; *sučee* 2a; *este* 2b; *s[utъ]* 2d; *[b]iti* 2d; *da [b]ili bihomʼ* 2d; *bivšu* 2d; *nêstъ* 1a; VESELITI SE / LAETIFICARE: *vesel[iti] se* 1d; VZITI: *vzide* 2a; VZLŮBITI / DILIGERE: *vʼ[zl]ûb[ъ]*

2a; [vz]lûbi 2a; VZMUTITI / MOVERE: *vzmutiti* 2b; VIDĚTI (SE) / VIDERE: *vidĕnim'* 1d; *Vidĕše* 2b; *Vidĕhъ* 2c; *vi[di]t se* 2c; VNITI / INGREDI, INTRARE: *vniti* 1a; *hote vnide* 1b; *vnîemъ* 1d; VPRAŠATI / INTERROGARE: *vprašaet* 2a; VSKRĚSNUTI / RESURGERE: *[vsk]r's* 2a; VSPROSITI / PETERE: *vsprosite* 2b; *v[sprosite]* 2c; VSPĚTI: *Vspoite* 2d; VSHOTĚTI / VELLE: *vshotê* 2b; VbĚČETI: *imĕti vbĉnete* 2b; *imĕti v'ĉnet'* 2c; VĚDĚTI / SCIRE: *vĕdimo est'* 1a; *Vĕdi* 2a; GLAGOLATI / DICERE: *gl(agol)e[t']* 1b; *Gl(agol)alb* 1d; *g(lago)la* 1d; *g(lago)-l(a)vъ* 2a; *g(lago)le[tъ]* 2a; *gl(agol)û* 2b; GLAGOLATI / LOQUERE: *g(lago)-la* 1d; *g(lago)l(a)še* 2b; GREŠTI: *greduĉ[e]* 1d; *v greduĉi* 2a; DATI / DARE: *ne dast'* 1c; *dati* 1c; *dast'* 2b; *dažd* 2c; *Daemo* 2d; DIVITI: *nĕstъ divimo* 1a; *divimo* 1b; DOVLĚTI / SUFFICERE: *dovlĕet* 2d; DOITI / CONTINGERE: *doiti* 1d; DOITI / PERVENIRE: *doiti* 1d; DOTEĚI / DARE: *[d]oteĉъ* 2d; DOHODITI SE / PERVENIRE: *dohodit' se* 1c; ŽELĚTI / DESIDERARE: *žel[ĕûĉ]e* 2d; ŽIVĚTI/ŽITI / VIVERE: *živem'* 1c; *živima* 2d; *žiti* 2d; ZAKLOPITI / CLAUDERE: *zakloplenami* 1a–1b; ZAPOVĚDATI / IUBERE: *[zapo]veda* 1c; ZATVORITI / CLAUDERE: *za[t]vorenami* 1a; ZGROMAŽDATI / CONGRUERE: *zgromaždaet'* 1d; ZNATI / NOTARE: *Znaem[o]* 1d; IZBAVITI / REDIMERE: *izbavi* 1c; IZITI / EXIRE: *izide* 1b; ÎMATI / HABERE: *Îmat'* 1a; IMATI / HABERE: *imatъ* 1a; *ne imam'* 2d; IMĚTI / HABERE: *imĕti vbĉnete* 2b; *imĕti v'ĉnet'* 2c; ISKATI / QUAERERE: *iĉuĉem'* 2d; *iĉima* 2d; *iĉemъ* 2d; ISPROSITI / IMPETRARE: *isprosi* 2d; ITI / VADERE, IRE: *[i]du* 1c, 2a; *idu* 1d, 2b; *ideši* 2a; *idet'* 2c; LÛBITI SE / DILIGERE: *lûbi[ti se]* 2a; MISLITI / PENSARE: *misl[i]ma sut'* 1b; MOLITI / ORARE: *molima* 2d; MOĚI / POSSE: *može* 1a; *nikoliže mogut[ъ]* 1b; *možem'* 1d; *nik[oliž]e možet'* 1d; *[mo]žetъ* 2b; *ni uprositi može* 2c; MOĚI / VALERE: *ne mogu* 1a; MĚRITI / PENSARE: *[m]ĕrit'* 1a; NAMĚRITI / IMPENDERE: *namĕriti* 1c; NASITITI / SATIARE: *nasi[ti]l bi* 1c; NASLĚDOVATI / IMITARE: *naslĕdova[a]l[i bi]* 1b; NASTOĚTI / PRAESENTARE: *n[ast]oeĉe* 1d; NESTI / FERRE: *nes'ti* 1a; OBEĚATI / PROMITTERE: *obeĉa* 2b; *obeĉa* 2d; OBLADATI / POSSIDERE: *oblada[em]'* 1c; OBRATITI / VERTERE: *[o]bratil bi* 1c; OBRĚSTI / INVENIRE: *obrĕtimo* 2d; OBBĚTI SE / COMPREHENDERE: *[o]bimet se* 1a; *[ob']ĕti se* 1b; OTVORITI / APERIRE, RESERARE: *ne o'vorenom'* 1b; *otvorenъ* 2c; *otvorim[o]* 2d; OTITI: *[o]titi ho[ĉetъ]* 2a; OTPUĚATI / DIMITTERE: *o'puĉbše* 2d; OTSTUPATI / RECEDERE: *o'stupae* 2b; OTSTUPITI / RECEDERE: *o'stupi[ti] h[ote]*

bêše 2a; OTÊTI / ABSCEDERE: *o'êti* 2c; OTÊTI SE / AUFERRE: *ot'êti se* 1d; POVÊDATI: *Povêm'* 2d8; PODATI / EXHIBERE: *poda* 2a; PODAÊTI / PRAEBERE: *podaet'* 1a; *podaf[ê]la biše* 1b; PODOBATI / DEBERE: *pod[o]baû* 1a; *p[do]baem̃* 1d; *pod[o]bal[i bi]še* 2b3; *podobali biše* 2b; *podobaet̃* 2d; PODOBATI SE / PERTINERE: *podobâût se* 2c; PODÊÊTI / PERCIPERE: *p(°)dêêti* 1d; POZNATI / COGNOSCERE: *poznaû̃t̃* 2b; POITI: *poidu* 2d; POKOPATI: *po[ko-pa]ñ b(i)*i* 2a; POLAGATI / DARE: *polagaet̃* 1b; POLAGATI / PONERE: *p[o]lagaet'* 1b; POLOŽITI / PONERE: *pol[ož]i* 1c; *polož[i]ti* 2d; PONESTI / FERRE: *[pone]su* 1a; POSLATI / MITTERE: *k [posl]avšumu me* 2a; *k poslavlšumu me* 2b; POUSTITI / MONERE: *p[ousti]* 1c; POUČATI / COMMONERE: *poučaet̃* 2b; POÊTI: *Poêhu* 2a; PRIETI/PRIÊTI / ROGARE: *pr[iê]ti* 2d; PRIIMATI / ACCIPERE: *ne priemlût* 2c; PRIZIVATI: *[pri]zivaûc̃em̃* 2d; PRITI / PERVENIRE, VENIRE: *priti* 2d; *pride* 1a, 2a; *[pri]de* 1b; PRILIPATI / ADHAERERE: *prili[pa]-ti* 1d; PRILOŽITI / ADIUNGERE: *priloži* 1b; PRISLUŽITI / MINISTRARE: *[pri]-služiti* 1c; PRISTOÊTI / PERTINERE: *pristoit'* 1d; PRISTUPATI / PERSISTERE: *pri[st]upati* 1d; PRIHODITI / VENIRE: *prihodi[m̃]* 1d; PROPOVÊDÊKOVATI / PRAEDICARE: *[propov]êdêkuû* 1d; PROSITI / PETERE: *proseče* 2c, *proset̃* 2c, *prosim'* 2c, *pro[sit]i* 2d, *prosima* 2d, *[pr]osima* 2d, *prosečem'* 2d; PROSITI / POSCERE: *prosi[m̃]* 2d; PROSITI / ROGARE: *prosi* 2c; PROSMOTRITI / PROVIDERE: *pros[mo]triti* 2b; PRÊBITI / CONVERSARI: *prêbiti* 2b; PRÊDATI (SE) / TRADERE: *prêdadim' bê* 1d; *prêda* 2b; *prêdati se hote bêše* 2b; PRÊITI / TRANSIRE: *p'êšla* 1b; *[pr]êidet'* 2a; *prêidêm'* 2d; PRÊLOŽITI / DEPONERE: *[pr]elož[en]̃ b(i)*i* 2a; PRÊSTUPATI / ACCIDERE: *o' prêstupaûc̃ago* 1b; PŮHATI / PULSARE: *p[Ůhaet]̃* 1a; RASPETI / CRUCIFIGERE: *raspet̃* 2a; RAČITI / DIGNARE: *rači* 2b; REČI / DICERE: *[re]če* 1a, 2a; *reče* 1b–1c, 2b–2c; *re[k]i* 1b; *reki* 1b, 2b; *rečet'* 2c; REČI / AIERE: *reče* 1d, 2d; SVÊSTOVATI SE / TESTARI: *svêstuet se* 2d; SDOBITI SE / CONVENIRE: *sdobit se* 1d; SLIŠATI (SE) / AUDIRE: *Slišaste* 1b; *[sl]iśaste* 1b; *Slišah̃* 1c; *slišit se* 1d; *slišaše* 1d; *sliša* 2b; *ne slišimi* 2c; *slišimi* 2c; SMOTRÊTI / CONSIDERARE: *smotrit'* 1a; SPRÊD̃BREČI⁽⁴⁾ / PRAEDICERE: *sprêd̃breči* 2b; STATI / STARE: *sta* 1a; STVORITI / FACERE: *stvorena* 1b; STUŽATI / TRIBULARE: *stužaše* 2c; SŮBRATI / CONGREGARE: *sŮbrani* 1a;

4 Usp. i složenicu *sprêd̃tati* (Miklošič 1862: 949).

TVORITI: *tvoritъ* 2a; TEČI / PULSARE: *[te]kućem'* 2d; TLBKNUITI / PETERE: *Tlъkoma estъ* 2d; UGOTOVATI / MERERE: *u[gotova]l i bihom'* 1d; UZRÊTI / VIDERE: *ne uzr[ite]* 1c; *uzrite / videbitis* 1c; *[ne uz]rite* 1d; *u[zri]te* 1d; *uzrê-ti* 2a; UMITI / LAVARE: *umi* 2b; UMRÊTI / MORERE: *umrê[t]i* 1b; UPROSITI / IMPETRARE: *uprosil bi ni uprositi može / nec impetrare potuerit* 2c; URAZUMÊTI / INTELLEGERE: *urazumêše* 2c; USLIŠAVATI SE / EXAUDIRE: *ne uslišavaem se* 2c; UTEGNUTI / ADHAERERE: *prili[pa]ti utegu* 1d; *uzrêti i utegu* 2a; UČITI / DOCERE: *učitъ* 2d; HOTÊTI: *hote vnide* 1b; *hote [pri]de* 1b; *dati hoto (sic!) est'* 1c; *o'stupi[t]i h[ote] bêše* 2a; *[o]titi ho[četъ]* 2a–2b; *prêdati se hote bêše* 2b; ČBTÊTI: *[Č]TI* 1a1; *ČTI* 1a–1c, 2–2b; ÊVITI / OSTENDERE: *êviti* 2b6; ÊVITI SE / OSTENDERE: *[ê]vi se* 2a; *êvlav se* 2a; ÊVLATI / OSTENDERE: *êv[la]še* 2a; ÊVLATI / MANIFESTARE: *êvlaetъ* 2a; ÊTI / TENERE: *êt' b(i)si* 2a.

Infinitivni oblici, kao i u Corp25, relativno su brojni – 31 zabilježen primjer: *[b]iti, vesel[iti] se, vzmutili, vniti, imêti, dati, doiti, žiti, isprosi-ti, lûbi[ti] se, namêriti, nes'ti, [ob']êti se, [o]titi, o'stupi[t]i, o'êti, o'êti se, p(°)dêti, položi[ti], pr[iê]ti, prili[pa]ti, [pri]služiti, pri[st]upati, pros[ot]riti, prêbiti, prêdati se, sprêdъreči, uzrêti, umrê[t]i, uprositi i êviti.*

Svakako treba istaknuti i jednu potvrdu supina: *Î datie prosećem' na[mъ d]otečъ se obeča / et nobis petentibus se hæc daturum esse promisit* 2d7–8. U Corp25 „samo je jedna potvrda supina, u Bečkim listićima na listu 1b: *bêhъ posl[alъ] ... [gla]golatъ*“ (Mihaljević 2018: 63).

4.7 PRILOZI

Od 52 su potvrđena priloga –

24 načinska: AČE / ERGO: *Elikokratže koliždo aće proseće ne uslišavaem se / Quotiescumquae ergo petentes non exaudiamur* 2c; BITELNÊ / ESSENTIALITER 1b; VELMI / MAGNOPERE: *velmi vsêmъ sr(db)c(e)mъ* 2d; VISTINU / CERTE 1a; VISTINU / VIDELICET 2d; VISTINU / VERUM 2c, 1d; DOSTOINÊ / MERITO 1d; KAKO / QUALITER: 2b, 2d; KAKO / QUOMODO 1a, (2x) 2b; LUČE / MELIOR 1c; MILOSTIVÊ / MISERICORDITER 1c; NEPRIČINITELNÊ / INCOMPARABILITER 1c; NIKOLIŽE / NEQUAQUAM 1b; PRAVъ / RECTE: *pra[vъ]* 2d; PRI-LEŽNÊ / DILIGENTIUS 2d; PRÊBIVATELNÊ / PERSEVERANDO 2d; RÊSNÊ / VERACITER 2c; TAKO / ITA 2b; TĚKMO / SOLUM: *ne t'kmo* 2b, *Ne t'k<m>o* 2b,

ne t'kmo 2c, *sie t'kmo* 2c; ТЪКМО / TANTUMMODO: *t'kmo* 2d; TELESNĚ / CORPORALITER 2b; UDOBŤ / DIGNE 2c; ŮŽE / VERO: [*û*]že / *vero* 1c; ŮČNĚ / APTISSIME: *ûčnĚ zgromaždaet'* 1d;

11 količinskih: VELMI / MAXIME 2a18; VEĚE / SPECIALITER 1d; VMALĚ / MODICUM (2x) 1c, (2x) 1d; DALEKO / LONGE: *daleko e[s]t' luče* 1c; ELIKOŽE / QUANTOS 1a; ELIKOKRATŽE / QUOTIESCUNQUAE: *Elikokratže⁽⁵⁾ koliždo ače* / *Quotiescunquae ergo* 2c; MALO / MODICUM 2a; OĚE / ETIAM: [*o*]če i 1c; *nĚ oče* 2b; *nĚ oče* i 2b; *ne oče* 2d; PAČE / TAMEN: 2a; *lŭbo pače* 2c; TRIKRATŤ / TERTIO: *trikrat'* 2c; ČESTO / FREQUENTER 2a;

11 vremenskih: VMALO / MODICUM: *prĕdadim'* [*vm*]alo *vistinu bĕ* 1d; EGDA / CUM 1b, 2a; KAKO / QUANDO 1c; NIKOLIŽE / NUNQUAM: *nik[oliž]e* 1d; PAKI / ITERUM 1c–1d; 2a; POZDĚ / SERO 1a; POLUNOČI / MEDIA NOCTE 2c; POSLĚDŤ / POSTREMUM: *po[s]lĕd[Ě ŭ]že* 1c; TOGDA / TUNC 2a; UBO / ERGO 1d; ŮŽE / JAM: 1b–1d, 2a, 2c;

i 6 mjesnih: BLIZŤ / [*bliz*]Ě *suĉemĚ mucĕ udom'* 2a; IZVŤNŤ / EXTERIUS 1c; INDĚ / ALIBI 2a; KAMO / QUO 2a; POSLĚDŤ / POSTREMUM: *po[s]lĕd[Ě]* 1c; PRŤVOE / PRIMUM: *P[rŤv]oe nam' est'* 1c.

4.8 VEZNICI

Od 36 potvrđenih veznika 20 je usporednih (parataktičkih), nerijetko u kombinacijama s drugim veznicima i priložima: VISTINU / NAMQUE: *Îmat' vistinu* 1a; VISTINU I / AUTEM: *Čes'to [im] vistinu i nam'* 1d; Î / ET: *Î ...i ...i* 1d2; *Î ...i* 2a8; *Î* 2d; *Î egda ...i* 2a; *Î egda ...toli <i> ...Ne t'k<m>o ...nĚ oče* i 2b; I / ET: *i ...idĕže ...i* 1a; *i ...i* 1c; *Na egdaže* i 1c; *i* 1d, 1c–1d, 2a–2b, 2d; *i ŭže* 1c; *Eže ubo ...i ŭže ...i paki ...i ...ĕko* 1d; *I paki* 2a; *i kako* 2b; *i ...i* 2c; I / ETIAM: 2c; I AČE / ETSI: [*ĕko*] *...i ače* 1a; ÎBO / NAM: *Îbo ĕko ...eže ...i* 1d; LŮBO / VEL: *ĕko lŭbo protivu pomoći našego sp(a)seniĕ lŭbo pače est'stvŭniĥ prosim'* 2c; *vistinu lŭbo rĕdki · lŭbo dva lŭbo edinĚ [pone]su* 1a; NA / SED: *Na egdaže* i 1c; NEŽE / QUAM: *Če estĚ ubo ...neže* 1d; NI / NEC: 1a; *NĚ vistinu i ...da ...Îže ...ni* 2c; [*ne u*]bo *...ni ...ače ne oče* 2d; NĚ / SED: *NĚ ...ĕko ...ače ...Ni* 1a; *ne t'kmo nogi uĉenikom' umi nĚ oče tĕla i kr'vi svoee*

tainstvo prêda [i]mъ 2b; *Ne t'k<m>o o vskrseni svoem' nъ oče i o v'zne-seni svoemъ sprêdъ reči vshotê reki* 2b; *Nъ vistinu i sam' ap(osto)lъ pavlъ · trikrat' g(ospod)a prosi · da o' sebe anj(e)lъ sotoninъ Îže stužaše emu · o'êti uprosil bi · ni uprositi može* 2c; *se* [ubo sa] *iže ne o' prêstupaûčago d[ara] nъ bitelnê dobrъ est' gl(agol)e[t'] re[k]i* 1b; *Nъ sego čina uprosъ · drêvnimъ ûže o(tъ)съ napisaniemъ otvoreнъ estъ êko rêsnê oni urazumêše sie t'kmo vъ ime sp(a)sitela proseče iže têhъ êže kъ vêčnomu sp(a)seniû · po-dobâût se prosetъ* 2c; *Nъ ače ...to* 2c; OBAKЪ / TAMEN: [*êko v*]išni oblastelъ našъ i ače b[rêm]e smotrit' v' otplačeni obakъ s[ili m]jêrit' · v brêmenê 1a; PAČE / TAMEN: *Pače že togda ...egda ûž[e]* 2a; TO / ATQUE: *Nъ ače sp(a)sitelnihъ vъ ime h(ъrъsto)vo prosim' to udobъ bivaem' slišimi* 2c; TOLI / AC, ET: *o svoemъ toli <i> o o(tъ)či b(o)ž(ъ)stvé* 2b; *G(ospod)ъ toli sp(a)s(i)telъ* 2d; *g(ospod)a t[ol]i sp[(a)sa]* 2d; TOLI / ATQUE: *Toli tožde · do[broti ob-r]azъ · iže mi naslêdova[a]l[i bi]hom priloži reki* 1b; UBO / AUTEM: 1c; UBO / ENIM: *Če estъ ubo eže* 1d; [*Êkož*]e ubo 2a; [*ne u*]bo ...ni ...tъkmo 2d; UBO / ERGO: 1d.

Najbrojniji veznici *î (î)* i *i (i)*, kao i u *Corp25*, povezuju i rečenice i sve ostale sintaktičke kategorije. Kako su rastavne rečenice u *Corp25* razmjerno rijetke – „4 primjera s veznikom *ili* i samo jedan s udvojenim veznikom *lûbo*“ (Mihaljević 2018: 103), naveli smo pune rečenice s veznikom *lûbo* – udvojenim i utrojenim. Navedene pune gradacijske rečenice s veznikom *nъ* i brojnim vezničkim kombinacijama, od kojih je npr. *ne tъkmo ... nъ* u *Corp25* rijetka (Mihaljević 2018: 102), svjedoče o umješnosti precizna prevođenja kompleksnih sintaktičkih struktura latinskih izvornika. Istaknuli smo i punu isključnu rečenicu s veznikom *obakъ* te sastavne rečenice s veznikom *tolì*, potvrđenim samo jednom u *Lab* (Mihaljević 2018: 101).

Zavisnih (hipotaktičkih) veznika potvrđeno je 16 (od kojih 3 složena: i *ače, togo radi i êkože ubo*), također u brojnim vezničkim kombinacijama: AČE / SI: *a[če] ...Îže ...i* 1b; *ače trêbê budet' [o]če [i]* 1c; *Elikokratže koliž-do ače proseče · ne uslišavaem se · to togo radi bivaetъ · êko lûbo protivu pomoći našego sp(a)seniê lûbo pače est'stvъnihъ prosim' · Togo radi neslišimi bivaem' · Nъ ače sp(a)sitelnihъ vъ ime h(ъrъsto)vo prosim' to udobъ bivaem' slišimi* 2c; [*ne u*]bo ...ni ...ače ne oče 2d; BO / ENIM: [*vsk*]r's bo

2a; DA / UT: *da* 1b–1d; 2c–2d; DONDEŽE / USQUE DUM: *I paki ...donde[ž] e* 2a; EGDA / CUM: *Î egda ...i* 2a; *Pače že togda ... egda* 2a; *Êkože ... egda* 2a; *Î egda .. toli <i> ... Ne t'k<m>o ... nъ oče i* 2b; *i kako ... ače ... Egda ne tьkmo ... Nъ vistinu i ... da .. ni* 2c; EGDAŽE / CUM: *Na egdaže · i ... imže* 1c; EŽE / QUOD: *kako ...Eže* 1a; *Eže ubo reče vmalê i ûže ne uzr[i-te] m[e] i paki vmalê · i u[zri]te me êko idu kъ o(tь)cu* 1d; I AĈE / ETSI: *[êko v]išni oblastelъ našъ i ače b[rêm]e smotrit' v' otplačeni obakъ s[ili m]êrit' · v brêmenê* 1a; IDÊŽE / UBI: *i ... idêže* 1a; IMŽE / QUAM: *Na egdaže · i ...imže* 1c; KAKO / QUIA: *i ûže ... paki vmalê i uzrite [me · k]ako* 1c; TOGO RADI / AC PROTEREA: *Togo radi neslišimi bivaem' 2c; TOGO RADI / IDEO: to togo radi bivaetъ · êko lûbo protivu pomoći našego sp(a)seniê lûbo pače est'stvъniъ prosim' · Togo radi neslišimi bivaem' · Nъ ače sp(a)-sitelnihъ vъ ime h(ьrъsto)vo prosim' to udobъ bivaem' slišimi* 2c; ÊKO / QUIA, QUOD: *Nъ ... êko ... ače* 1a; *vmalê i ûže · ... i paki vmalê · i ... êko* 1d; *êko* 2a; *êko ... ače* 2b; *togo radi ... êko lûbo ... lûbo pače* 2c; *Îbo êko ... eže .. i ... do g[odê]* 1d; *Nъ ... êko* 2c; *Êko vi[st]inu / quia videlicet* 2d; ÊKOŽE / SICUT: *Êkože ... egda* 2a; ÊKOŽE UBO / SICUT ENIM: *[Êkož]e ubo ... [egda] ... Tьgda ... kako ... Tako i ... kako* 2a–2b.

4.9 PRIJEDLOZI

Od 22 potvrđena prijedloga najviše je – baš kao i u *Corp25* – 10 onih koji kao dopunu iziskuju imensku skupinu u genitivu: DO / AD: *do g[odê]* 1d; DO / IN: *do kon[ca]* 2a; IZ / A: *iz mrъtvihъ* 2a; IS / AB: *is [po]četka* 2a; OT / A, AB: *O' ust' mudra* 1a; *[o'] inogo ego dêlan[i]ê* 1b; *O' prъvago ubo sego [mъ]nša-go* 1c; *o' z(e)ml[s]k(a)go imêniê* 1c; *ot g(ospod)a* 1d; *o' iûdêi* 2a; *o' nihъ* 2a; *O' ap(osto)lъ* 2b; *o' m(i)l(o)stivago o(tь)ca* 2c; *o' učenika* 2b; *o' o(tь)ca* 2b; OT / EX: *o' sebe samêhъ* 1b; *[o' eva]n[đ(e)lъ]sk(a)go čt(e)niê* 1b; *o' prêstupaûčago d[ara]* 1b; *o' [v]asъ* 2a13; *o' mira sego* 2a; *kto o' vasъ* 2c; POSRÊDÊ / IN MEDIO: *posrêdê ih' 1a; RADI / IDEO, PROPTEREA: to togo radi bivaetъ* 2c; *Togo radi* 2c; S / DE: *s križa* 2a; U / A: *u sebe prof[sit]i* 2d. Ističemo primjer *ot g(ospod)a* 1d s *t* spuštenim u redak, za razliku od svih ostalih *o'*.

S dopunom u dativu zabilježena su 2 prijedloga: PROTIVU / CONTRA: *protivu pomoći* 2c i *Къ, Къ К', K / AD: k' uč(e)nik(o)m' 1a; k poslê[d]nemu*

1c; k' o(t₆)cu 1c; k sim' 1d; k vêrê 1d; k r[ado]sti 1d; k t[êmb] veče pristoit' 1d; k₆ o(t₆)cu 1d, 2a; k₆ b(og)u o(t₆)cu 2a; k [o(t₆)cu posl]avšumu me 2a; k poslavšumu 2b; k₆ věčnomu sp(a)seniû 2c; k nemu 2c; k₆ mnê 2d; k n(e)-b(e)s(6s)k(a)g[o c(êsa)rs]tviê radostem' 2d.

Prijedloga s akuzativom potvrđeno je 5: V, V', V₆ / IN: [V₆ o]n(o) vr(ê)me 1a; v(6). d(6)n₆ on₆ 1a; v₆ edinu sobot' 1a; V(6) o)n(o) vr(ê)me 1b–1c, 2b–2d; v' vêki 1b; [v p]içu 1c; V PON(E)DÊLI 2c; [v t]u noć g(lago)la v nûže 2a; v(6) treti d(6)n₆ 2a; v daleč[nu]û str[anu] 2a; V tu že noć v nû že 2b; v₆ ime 2b–2c; v(6) h(6)r₆st)a ime 2c; v₆ ime h(6)r₆sto)vo 2c; v zaem' 2c; ZA / PRO: za ovce (3x) 1b–1c3; za o[vc]e 1b; za težde ov'ce 1c; [z]a sê 1c; ZA / PROPTER: za strah' 1a; NA / IN: Na s(veta)go bêdi pr[o]z[v(i)]tera 1c; Na vênci 2c; na on₆ pol [mo]ra 2d; PRO / PER: PR(O) SL(O)VO 1c, 2b–2c; pro têt[l]esnoe nastoênie 2a; PRO SL(O)VO 2d25.

Treći su po brojnosti prijedlozi s lokativom (4): V, V' / IN: v' o'plaćeni 1a; v brêmenê 1a; v pl₆ti 1d; v mnozêh₆ znamenih' 2a; v mirê 2a–2b; V sem' 2b; v gredučî [že] d(6)n₆ 2a; v gl(a)vê čtenîe 2b; V / INTRA: v grobê 2a; O / DE: o c(êsa)rs[tv]ê [b(o)]žb[i] 2a; o svoem₆ toli <i> o o(t₆)či b(o)ž(6)stvê 2b; o vskrseni 2b; o v'zneseni 2b; PO / POST: PO PAS(b)CÊ 1a; po v'skr(6)seni 1a; po vs[kr]seni 1b; PO PASCÊ 1b–1c; po mucê [i po] vskr(6)s(e)ni 1d; po sk<6r6>bi 1d; PO P(A)SCÊ 2a–2b.

S dopunom u instrumentalu posvjedočen je samo 1 prijedlog: MEŽDŮ / AD: meždû soboû lûbi[ti se] êvl[a]še 2a; aće lûb₆v₆ imêti včnete meždû soboû 2b.

4.10 ČESTICE

Potvrđeno je 6 čestica: rečenična čestica VISTINU / ERGO: vistinu divimo est₆ 1b; Čest o[nêh'] vistinu i nam' ... účnê zgromaždaet' 1d; T₆koma vistinu est₆ 2d; pojačnica ŽE: Pače že togda 2a; dopusnica KOLIŽDO / ERGO: Elikokratže koliždo aće proseće 2c; niječnica/potvrđnica NE / NON: ne mogu 1a; ne o'vorenom' d(ê)vi črêvom' izide 1b; ne o' prêstupaućago d[ara] n₆ bitelnê dobr₆ est' 1b; ne dast' / non dat 1c; ne uzr[ite] 1c; ne t'kmo 2b; Ne t'k<m>o 2b; Egda ne t₆kmo 2c; ne priemlût 2c; ne uslišavaem se 2c; ne imam' česo položi[ti prê]d nim 2d; ne prazdnam' ... svêstuet se 2d12; aće ne oće ičem₆ priležnê 2d; niječ-

nica/potvrđnica NI / NEC: *Ni ta [vê]ra imatъ utežaniê* 1a; *uprosil bi · ni uprositi može* 2c; *[ne u]bo dovlêet ni slovesi tьkmo pr[iê]ti* 2d; i pokaznica SE / ECCE: *se [ubo sa] iže ne ot prêstupaučago d[ara] nъ bitelnê dobrъ est' 1b.*

4.11 UZVICI

Od uzvika potvrđen je samo AMENъ / AMEN: *Am(e)nъ am(e)nъ* 2b.

5 LEKSIČKA VIŠESLOJNOST

Leksički profil *Riječkog hrvatskoglagoljskog homilijara* karakterizira, baš kao i *Corp25*, višeslojna strukturna raznorodnost.

O arhaičnosti leksika *Hrvatskog glagoljskog homilijara* FgCapVlaThem svakako svjedoči leksem *Spasъ* umjesto *Isusъ* koji ga, kao i fragmente hrvatskoglagoljskoga brevijara starije redakcije iz 13. stoljeća – povezuju s kantskim crkvenoslavenskim rukopisima, kao što su: „*Zografsko evanđelje, Savina knjiga, Suprasaljski zbornik* itd, a od hrvatskoglagoljskih rukopisa potvrđen je u *Vrbničkim fragmentima, 1. vrbničkom i Padovanskom brevijaru, 4. vatikanskom misalu*, a u *Lobkovicovu psaltiru* nalazi se u Oficiju u čast sv. Trojice“ (Pantelić 2013: 515).

U tekstu je potvrđeno 27 riječi stranog porijekla – 19 GRECIZAMA, uključujući vlastita imena i od njih izvedene pridjeve: *anĭ(e)lъ, ap(osto)lъ, evanĭelie, evanĭelistъ, evanĭelъskъ, Ivanъ, Isusъ, Isusovъ, iûdêi, iûdêiskъ, Luka, Marko, omiliê, Pavlъ, papaž, sobota, sotoninъ, hrъstъ, hrъstovъ;*⁽⁶⁾ ARAMEIZAM: *paska*; HEBRAIZAM: *Amenъ*; 5 LATINIZAMA: *beršъ, prozviter, rêšponъ, cêsarъstvie, cêsarъstvo, cêsarъstvovati*; i GERMANIZAM: *hlêbъ*. U *Corp25* nepotvrđena su 3 grecizma: *Isusovъ, papaž, sotoninъ*.

Slavenski leksik iznijansiran je sa: 7 OHRIDIZAMA: *vbъeti, grobъ, napisanie, pastirъ, piča, radi, tьkmo*, od kojih su „iz prvobitna slavenskoga sloja (Lьvov) *radi* i *tьkmo*, a iz mlađega južnoslavenskoga (Despodova) *grobъ, napisanie* i *piča*“ (Šimić 2011); 3 PRES LAVIZMA: *blizъ, velikъ, trêba*; 14 MORAVIZAMA/PANONIZAMA – riječi zapadnoga podrijetla iz Moravske i Panonije,

6 Usp. Mikecin 2015.

čija se kategorizacija još uvijek propituje (Šimić 2020): *velmi, vniti, vŕčeti, godina, naslêdovati, nebesъskъ, otъpustiti, prositi, račiti, raspeti, rêsnê, rêsnъ, cěsarъstvïe, člověčъskъ*; 8 KROATIZAMA/MORAVIZAMA u *Slovníku* potvrđenih – samo u hrvatskoglagoljskim tekstovima i obilato u *Rječniku: križъ, obakъ, omiliê, prijedlog pro i rêsnъ*;⁽⁷⁾ odnosno u tekstovima zapadnoga porijekla te dobro oprimjerenih i u *Rječniku: nastoênie, početъkъ i rêsnê* (Mihaljević 2018: 117); i 5 KROATIZAMA: *veče, milostivê, ponedêli, strana* i vrbničkim oblikom upitne zamjenice če kao „lokalnom inačicom općečakavskoga ča (< čъ)“ (Mihaljević 2018: 116) koja svjedoči o „izravnomoj utjecu govornoga hrvatskoga jezika“ (*op. cit.*, 119).

Smatrani arhaizmima u kanonskim starocrkvenoslavenskim tekstovima, ohridizmi i moravizmi u *Riječkom hrvatskoglagoljskom homilijaru* to nisu – baš kao i u *Corp25* i „kasnijim hrvatskoglagoljskim tekstovima koji su prevedeni u Hrvatskoj s latinskog jezika“ (Mihaljević 2018: 114) – te još jednom aktualiziraju opstojnost kategorizacije leksičkih arhaizama u hrvatskoglagoljskim tekstovima Helene Bauerove (Bauerova 2001).

Anica Vlašić-Anić, dr. sc.

Staroslavenski institut

Demetrova 11, 10000 Zagreb

Tel.: 2220-018; Fax: 4851-377

e-mail: vlasican@stin.hr

7 Usp. Mihaljević 2018: 116.

KRATICE IZVORA

BrBar – *Baromićev tiskani brevijar*, 1493. g., Venecija

BrN₂ – *II. novljanski brevijar*, 1495. g., Novi Vinodolski, Župni ured

BrPm – *Pašmanski brevijar*, druga polovica XIV. st., Zagreb, HAZU, *III b 10*

BrPt – *Prvotisak brevijara*, 1491. g., Venecija, Biblioteca nazionale Marciana, *Breviario glagolitico, Inc. 1235*

BrVat₅ – *Vatikanski brevijar Illirico 5*, sredina 14. st., Rim, Biblioteca Apostolica Vaticana, *Borg. Illir. 5*

BrVb₁ – *I. vrbnički brevijar*, 13.–14. st., Vrbnik, Župni ured

BrVO – *Brevijar Vida Omišljanina*, 1396. g., Beč, Österreichische Nationalbibliothek, *Cod. slav. 3*

Kuk – *Kukuljevićev fragment misala*, 13. st., Arhiv HAZU, *Fragm. glag. 3*

Lab – *Ljubljanski homilijar*, 13. st., Zagreb, Arhiv HAZU, *Fragm. glag. 16*

Vind – *Bečki listići*, 12. st., Beč, Österreichische Nationalbibliothek, *Cod. slav. 136*

LATINSKI IZVORI

BEDA VENERABILIS

2016 *Homiliae*. www.monumenta.ch, http://www.monumenta.ch/latein/text.php?tabelle=Beda_Venerabilis&rumpfid=Beda [posjet: 1. 6. 2016]

GREGORIUS MAGNUS

2016 *Homiliae in Evangelia*. www.monumenta.ch, http://www.monumenta.ch/latein/text.php?tabelle=Gregorius_Magnus&rumpfid= [posjet 15. 1. 2016]

HAYMO HALBERSTATENSIS

2016 *Homiliae*; www.mlat.uzh.ch, http://www.mlat.uzh.ch/MLS/text.php?tabelle=Haymo_Halberstensis_cps2&rumpfid=Haymo_Halberstensis [posjet 5. 3. 2016]

LITERATURA

BARRÉ, Henri

1962 *Les Homéliers carolingiens de l'École d'Auxerre. Studie testi* 225 (Città del Vaticano: Biblioteca Apostolica Vaticana)

BAUEROVÁ, Helena

2001 „K lexikálním archaizmům charvátskohlaholských textů”; *Slavia* 70, s. 291–298

BENČIĆ, Branko

1998 *O knjižnici oo. kapucina u Rijeci (pisma radnja za stručni bibliotekarski ispit)* (Rijeka: Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Teologija u Rijeci – Područni studij)

BVH-THEMISTIUS, Euphrades Paphlago

2012 *De Anima, Memoria et reminiscencia, Somno et vigilia, Insomniis, & Divinatione per somnum*; www.bvh.univ-tours.fr, <http://www.bvh.univ-tours.fr/Consult/index.asp?numfiche=513> [posjet 20. 5. 2017]

EN.WIKTIONARY.ORG

<https://en.wiktionary.org/wiki/valeo> [posjet: ožujak – lipanj 2020]

FUČIĆ, Branko

1982 *Glagoljski natpisi* (Zagreb: JAZU)

GRCE, Mirjana

2010 „Izlošci koji graniče sa senzacijom”; *Novi List*, Rijeka, 16. listopada 2010, s. 67

LATIN IS SIMPLE

2020 www.latin-is-simple.com, <https://www.latin-is-simple.com/en/vocabulary/verb/221/> [posjet: ožujak – lipanj 2020]

MIHALJEVIĆ, Milan

2018 *Jezik najstarijih hrvatskoglagoljskih rukopisa* (Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada; Staroslavenski institut)

MIHALJEVIĆ, Milan – VLAŠIĆ-ANIĆ, Anica

2010 „Novootkriveni glagoljski fragmenti u riječkoj kapucinskoj knjižnici”; in E. Stadnik-Holzer – G. Holzer (Hrsg.), *Sprache und Leben der frühmittelalterlichen Slaven* (Frankfurt am Main etc.: Peter Lang), 95–124

MIKECIN, Milica

2015 *Utjecaj grčkoga jezika na leksik najstarije faze hrvatske redakcije staroslavenskoga jezika*. Doktorski rad; <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:111:335774> [posjet 20. 5. 2020]

MIKLOSICH, Franz

1862–1865 *Lexicon palaeoslovenico-graeco-latinum emendatum auctum* (Vindobonae: Guilelmus Braumueller)

PANTELIĆ, Marija

1993 „Fragmenti hrvatskoglagoljskoga brevijara starije redakcije iz 13. stoljeća“; *Slovo* 41–43, s. 61–146

RJEČNIK

2001 *Rječnik crkvenoslavenskoga jezika hrvatske redakcije* (Zagreb: Staroslavenski institut)

SLOVNÍK JAZYKA STAROSLOVĚNSKÉHO

1959–1997 (Praha: Nakladatelství Československé akademie věd – Academia)

ŠIMIĆ, Marinka

2011 „Ohrizdizmi u hrvatskoglagoljskim tekstovima“; in I. Velev et. al. (ur.), *Sveti Naum Ohridski i slovenskata duhovna kulturna i pismena tradicija* (Ohrid: Universitet Sv. Kiril i Metodij – Skopje), s. 251–274

2020 „Moravizmi u Drugom beramskom (ljubljskom) brevijaru“; *Slovo* 70, s. 285–301

ŠTEFANIĆ, Vjekoslav

1969 *Glagoljski rukopisi jugoslavenske akademije. I dio* (Zagreb: JAZU)

TEPERT, Darko

2011 „Fragments of Targum Onkelos of Exodus Recently found in Rijeka, Croatia“, *liber Annuus* 61, s. 347–353

THE LATIN DICTIONARY

latindictionary.wikidot.com, <http://latindictionary.wikidot.com> [posjet: ožujak – lipanj 2020]

VLAŠIĆ-ANIĆ, Anica

- 2004 „Glagoljica u knjižnicima kapucinskih samostana“; in M.-A. Dürriegl – M. Mihaljević – F. Velčić (ur.), *Glagoljica i hrvatski glagolizam* (Zagreb: Staroslavenski institut; Krk: Krčka biskupija), s. 341–354
- 2007 *Izvještaj o rezultatima istraživanja u knjižnici kapucinskoga samostana od 21. kolovoza do 2. rujna 2007. G.* (Rijeka: Arhiv Kapucinskoga samostana – Zagreb: Staroslavenski institut), s. 1–38
- 2010 *Deplijant izložbe: Anica Vlašić-Anić i Damir Sabalić: »Od bitija kapucinskoga fragmenti: povodom 400. obljetnice Kapucina u Rijeci i Hrvatskoj«* (Rijeka: Hrvatska kapucinska provincija sv. Leopolda Bogdana Mandića, Kapucinski samostan Gospe Lurdske u Rijeci)
- 2011 „Varaždinski list hrvatskoglagoljskoga misala (FgVar₂)“; *Slovo* 61, s. 123–167
- 2013 „Fragments of parchment codices on the covers of old books“; in M. Willer – M. Tomić, *Summer School in the Study of Historical Manuscripts: Proceedings*, (Zadar: University in Zadar), s. 145–172
- 2014 „Najnovija otkrića glagoljice u biblioteci Kapucinskoga samostana u Karlobagu“; in A. Barišić, *Franjevci kapucini u Karlobagu* (Zagreb: Hrvatska kapucinska provincija sv. Leopolda Bogdana Mandića i Kršćanska sadašnjost d. o. o. – Karlobag: Kapucinski samostan sv. Josipa u Karlobagu i Općina Karlobag), s. 215–250
- 2015 „Knjige glagoljaške – kapucinske, karlobaške“; *Baščina* 16, s. 86–89
- 2018 „Aracionalno, interdisciplinarno – do otkrića glagoljskih, latinskih i hebrejskih ‚pergamena iz traperica‘ FgCapVla“; in S. Botica et al., *Hrvatski prilozi 16. međunarodnom slavističkom kongresu* (Zagreb: Hrvatsko filološko društvo) s. 151–161
- 2019 „Izložba Varaždinske glagoljske pergamene i «Knjige glagoljaške – kapucinske, karlobaške» (Gradski muzej Varaždin, Palača Herzer, 24. siječnja – 11. ožujka 2018. godine)“; *Stephanos* 34, č. 2, s. 126–132

VLAŠIĆ-ANIĆ, Anica – TEPERT, Darko

- 2014 „Novootkriveni hebrejski fragment Knjige proroka Jeremije (FgCap VlaALL) u karlobaškoj kapucinskoj knjižnici“; in A. Barišić, *Franjevci kapucini u Karlobagu* (Zagreb: Hrvatska kapucinska provincija sv. Leopolda Bogdana Mandića i Kršćanska sadašnjost d. o. o. – Karlobag: Kapucinski samostan sv. Josipa u Karlobagu i Općina Karlobag), s. 279–307